

Aan de leden van het College van
Burgemeester en Wethouders
Gemeente Haarlem
Postbus 511
2003 PB Haarlem

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Telefoon 023 - 535 88 77
Pagina 1/28
Onderwerp Inspraakreactie van MEE Noordwest-Holland concept
Verordening WMO-voorzieningen 2010

Geacht College,

MEE Noordwest-Holland [verder: MEE] heeft kennisgenomen van de Beleidsnotitie Voorstellen tot wijziging van het beleid WMO individuele voorzieningen, het Wijzigingsdocument Verordening, de Toelichting Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem 2010 en de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem 2010.

Algemeen

MEE maakt zich sterk voor de maatschappelijke integratie van mensen met een handicap, beperking of chronische ziekte. Van primair belang is dat de burger met een beperking (cliënt) centraal staat. Vanuit onze visie op mens en samenleving zijn wij gericht op (het versterken van) mogelijkheden en het bevorderen van de participatie van mensen met beperkingen.

De beginselen van onze organisatie, zijn vertaald in de volgende missie:

- o Als laagdrempelig onafhankelijk cliëntondersteuner, staan wij voor maatschappelijke betrokkenheid en optimale mogelijkheden van mensen met beperkingen.
- o Onze dienstverlening richt zich op individuele ontwikkeling en ontplooiing en wij zorgen voor ondersteuning bij participatie en integratie van mensen met beperkingen.

Vanuit deze missie en doelstellingen, is er gekeken naar het concept Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning 2010.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 2/28

Ten aanzien van het concept Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning, hebben wij ons de volgende vraag gesteld:

“Draagt de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning 2010 bij aan en volwaardig burgerschap van mensen met een beperking?”

Als MEE zijn wij van mening, dat met het opstellen van de nieuwe Verordening maatschappelijke ondersteuning [hierna: Vvmo] er door het College opnieuw een stap is gezet, op weg naar de participatie en volwaardig burgerschap van mensen met een beperking.

Wij zijn echter ook van mening, dat het met de nieuwe Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning, nog niet mogelijk is om in dit verband te spreken van maximale participatie en volwaardig burgerschap voor mensen met een beperking.

In het hierna volgende document, zal MEE in paragraaf 1 beginnen met het beantwoorden van de vraagstelling vanuit haar visie, missie en haar doelstelling.

Daarna volgt vanaf paragraaf 2, een weergave van de overwegingen vanuit MEE ten aanzien van de voorgestelde beleidswijzigingen op het gebied van de compensatieplicht. Waarbij wordt ingegaan op maatwerk en integrale beoordeling, de gebruikelijke zorg en vervolgens sportvoorzieningen.

MEE zal in paragraaf 3, een reactie geven op de voorstellen ten aanzien van de compensatieplicht ten behoeve van woningen en dan in het bijzonder het primaat van verhuizen, financiële tegemoetkoming in de verhuis- en inrichtingskosten, de voorspelbare verhuizing, het primaat van de losse woonunit, woonwagens en woonschepen en aanpassingen in gemeenschappelijke ruimten.

In paragraaf 4. wordt ten slotte ingegaan op de capaciteit van de aanvrager te weten het verhogen van de kostprijs voor hulp bij het huishouden, algemeen gebruikelijke voorzieningen en de verantwoording persoonsgebonden budgetten.

Tot slot wordt er in paragraaf 5 een beknopte samenvatting gegeven van onze conclusies en aanbevelingen.

Indien het College nog vragen heeft, zijn wij bereid om het een en ander toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Catelijnn Zwart
Consulent Sociaal Juridische Dienstverlening

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 3/28

1. Korte beantwoording op de vraagstelling:

Het College laat zichtbaar merken, dat zij een 'kanteling' in beleid voorstaat. Er wordt aansluiting gezocht bij de al ingezette koers van het procesmatig invoeren van het verschuiven van claimgericht aanvragen en beoordelen naar het vraaggericht compenseren van beperkingen.

Als MEE zijn wij van mening, dat met het opnemen van het artikel '*maatwerk en integrale beoordeling*' in de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning [hierna: Vvmo], het College laat zien dat zij waarde hecht aan het uitgangspunt van artikel 4 Wet maatschappelijke ondersteuning, namelijk de compensatieplicht.

Dit houdt in, dat er tevens aansluiting is met de ondersteuning die er vanuit MEE wordt geboden. Wij richten ons op het individu en stellen de vraag van de cliënt centraal. Dit is gericht op het opheffen van belemmeringen die een persoon met beperkingen ondervindt in zijn zelfredzaamheid en zijn maatschappelijke participatie. De uitwerking van het compensatiebeginsel is in dit verlengde. De vraag van het individu staat centraal, waardoor er sprake is van maatwerk.

De periode van de Wet voorzieningen gehandicapten ligt inmiddels ver achter ons en de overgang naar de WMO is een feit. Het gaat niet meer om het aanbieden van producten, maar het gaat om maatwerk, doordat de oude producten van de Wet voorzieningen gehandicapten, zijn vertaald in functies: je moet je in en om de woning kunnen bewegen en je hebt sociale contacten nodig. Daarvoor moet een maatwerkoplossing gevonden worden.

Bij de beoordeling van de Vvmo, hebben wij als MEE echter moeten constateren dat er in sommige gevallen nog te veel voorzieningen worden verstrekt, op grond het aanbieden van bepaalde vooraf in het beleid opgenomen producten die het College aanbiedt. Hierbij wordt dan bijvoorbeeld gedacht aan het aanbieden van voorzieningen op het gebied van sport, de mantelzorger, mensen met een andere beperking dan een lichamelijke beperking et cetera. In de overwegingen kunt u onze opmerkingen en overwegingen hierover lezen.

Als MEE zijn wij van mening, dat ondanks het opnemen van het artikel '*maatwerk en integrale beoordeling*', er in het nieuwe individuele verstrekkingen beleid door het College nog onvoldoende wordt ingezet op het compenseren van de beperkingen.

Om erachter te komen welke voorzieningen een persoon met beperkingen nodig heeft, dient het College rekening te houden met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager, alsmede de capaciteit van de aanvrager om uit het oogpunt van kosten zelf in maatregelen te voorzien. Het is hierbij van belang dat er gekeken wordt naar de vraag zodat er sprake is van vraaggericht compenseren van beperkingen, waar de 'Kanteling' ook op inzet en er gesproken kan worden van 'maatwerk'.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 4/28

Wij hebben als MEE helaas moeten constateren dat een aantal voorzieningen vooraf zijn vastgelegd en dat bepaalde voorzieningen zelfs zijn uitgesloten. Hierdoor blijft er geen ruimte over om een op een individu afgestemde voorziening te verstrekken. Dit draagt in onze mening niet bij aan het creëren van optimale mogelijkheden, participatie en integratie van mensen met een beperking.

Aanvullend hierop, hebben wij moeten constateren dat er aan een grote groep mensen met een beperking, zoals mensen met een zintuiglijke beperking, mensen met een verstandelijke beperking, mantelzorgers, weinig tot geen aandacht aan wordt besteed. Als MEE hebben wij de indruk gekregen, dat het voorzieningenbeleid zich meer richt op mensen met een lichamelijke beperking, en niet op de brede groep mensen met een beperking en hun betrokkenen

MEE is zich er als geen ander van bewust, dat het procesmatig invoeren van het verschuiven van claimgericht aanvragen en beoordelen naar het vraaggericht compenseren van beperkingen een grote verandering is. Hierbij willen wij dan ook aangeven, dat wij als MEE bereid zijn hierin mee te denken en waar mogelijk een bijdrage te leveren.

Zoals u uit het bovenstaande kunt lezen, en verder ook in de hierna te lezen overwegingen, is het nog niet mogelijk om in dit verband te kunnen spreken participatie en volwaardig burgerschap voor mensen met een beperking.

Het College en ook MEE hebben hierin nog een lange weg te gaan. Als MEE zijn wij van mening dat het goed is om met elkaar de samenwerking aan te gaan en gezamenlijk inspanningen te verrichten om de beperkingen die iemand ondervindt in zijn zelfredzaamheid en zijn maatschappelijke participatie op te heffen.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 5/28

2. De Voorgestelde beleidswijzigingen:

In de beleidsnotitie worden twaalf voorstellen tot wijziging van het beleid beschreven. Hierna volgt per voorstel een reactie vanuit MEE.

2.1 Ten aanzien van de compensatieplicht:

2.1.1 Maatwerk en integrale beoordeling:

Het College heeft ervoor gekozen om in de Vvmo het artikel 1.2 op te nemen, waarin een uitwerking wordt gegeven van "*maatwerk en integrale beoordeling*".

Zoals het College zelf aangeeft in de Toelichting verordening maatschappelijke ondersteuning 2010 [verder: Toelichting Vvmo] kan een integrale afweging, een individuele benadering en het leveren van maatwerk feitelijk al worden gedestilleerd uit de Wet maatschappelijke ondersteuning [verder: WMO] en de Memorie van toelichting op de Wmo.

Met het opnemen van dit artikel in de Vvmo, laat het College zien dat zij belang hecht aan het bieden van maatwerk. Als MEE hechten wij belang aan het gegeven dat het zichtbaar is dat het College aansluiting zoekt bij de door de Vereniging Nederlandse Gemeenten [verder: VNG] ingezette koers van het procesmatig invoeren van het verschuiven van claimgericht aanvragen en beoordelen naar het vraaggericht compenseren van beperkingen. Hieruit volgt automatisch dat het College zichtbaar aan de slag gaat, met de wijze waarop zij toepassing wil geven aan het compensatiebeginsel in de WMO.

Als MEE vinden wij het belangrijk dat er zoveel mogelijk maatwerk wordt geboden. De 'Kanteling' in beleid door het College zorgt er voor dat er ook meer aansluiting komt met de wijze waarop wij als MEE onze dienstverlening aan mensen met een beperking invullen. Wij bieden maatwerk doordat de ondersteuning van MEE gericht is op het centraal stellen van de vraag, en het in kaart brengen van zijn of haar mogelijkheden maar ook van de beperkingen die iemand ondervindt bij de participatie in het dagelijks leven.

Wij merken ten aanzien van artikel 1.2 sub 3 Vvmo het volgende op.

In het artikel staat aangegeven, dat:

"Indien sprake is van mogelijke problematiek die buiten de werkingssfeer van deze verordening valt, informeert het college de aanvrager van de in de gemeente aanwezige mogelijkheden".

Wij zijn van mening, dat het juist bij dit artikel erom gaat dat de cliënt niet alleen geïnformeerd wordt over aanwezige mogelijkheden, maar dat het College een meer actieve rol heeft. Door het toepassen van integrale beoordeling wordt de allesomvattende problematiek van een burger meer zichtbaar.

Vanuit deze integrale beoordeling zou dan automatisch kunnen volgen, dat het College de aanvrager niet alleen informeert over de binnen de gemeente aanwezige voorzieningen, maar dat dit ook meteen opgepakt wordt.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 6/28

Als MEE zijn wij van mening, dat het College bovenstaande onderkent, daar dit is opgenomen in de Toelichting Vvmo. Hier wordt namelijk aangegeven, dat in plaats van de claim, er andere voorzieningen worden getroffen.

Om dit laatste meer naar voren te laten komen, adviseren wij als MEE dan ook om dit meer expliciet te benoemen in de Vvmo. Een mogelijkheid zou kunnen zijn dat er niet wordt gesproken van 'informeert' maar bijvoorbeeld 'begeleidt naar' in de gemeente aanwezige mogelijkheden. Hieruit volgt dan dat er maatwerk wordt geboden bij het toe leiden naar geschikte voorzieningen.

2.1.2 Gebruikelijke zorg:

Bij de afweging van de toekenning van hulp bij het huishouden in het geval van een meer persoonshuishouden, wordt uitgegaan van de zogeheten "*gebruikelijke zorg*".

Het voorstel van het College betreft een verschuiving van een onbegrensd beroep op gebruikelijke zorg naar een beperking op het beroep op de gebruikelijke zorg. Er is door het College geconcludeerd dat een ongelimiteerd beroep op gebruikelijke zorg een zware belasting is voor partners en/of kinderen van een persoon met beperkingen.

Het College hanteert het uitgangspunt dat het voor een partner en/of het kind mogelijk moet zijn om naast een (volledige) baan of studie een eigen leven te leiden en zich te ontspannen. Met het maximeren van de gebruikelijke zorg wordt beoogd de overbelasting van degene waarvan gebruikelijke zorg wordt gevraagd te voorkomen. Is er sprake van dreigende of daadwerkelijke overbelasting dan kan er tijdelijk meer hulp bij het huishouden worden ingezet (respijtzorg).

Voor volwassenen boven de 23 jaar wordt uitgegaan van maximaal twee uren per dag. Van kinderen tussen de 18 en 23 jaar wordt uitgegaan van maximaal 1 uur per dag. Kinderen die jonger zijn dan 18 jaar, daar wordt geen gebruikelijke zorg van gevraagd, anders dan het op orde houden van de eigen slaapkamer.

Deze verschuiving van een onbegrensd beroep op de gebruikelijke zorg naar een beperking op de gebruikelijke zorg, vinden wij als MEE een positieve ontwikkeling. Er wordt op deze wijze meer rekening gehouden met de andere leden van het gezin.

Wanneer wij als MEE echter kijken naar de artikelen die opgenomen zijn in Hoofdstuk 3 "*Hulp bij het Huishouden*", ontbreekt de verwijzing hiernaar. Wel wordt er melding gemaakt van artikel 3.3 "*Uitsluitingen*", waarin is opgenomen dat iemand niet in aanmerking komt voor hulp in het huishouden als tot de leefeenheid een of meer huisgenoten behoren, die wel in staat zijn het huishoudelijk werk te verrichten.

MEE concludeert dat er door het College in de Toelichting Vvmo wordt aangegeven, dat er nog nadere regels worden gesteld in de uitvoeringsregels gebruikelijke zorg. Hierin wordt dan tevens opgenomen op welke wijze er rekening wordt gehouden met gebruikelijke zorg.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 7/28

Wij zijn van mening, dat een aanpassing van het verschuiven van het beleid ook opgenomen kan worden in de Vvmo, zodat deze verschuiving een meer prominente plaats kan krijgen.

Ten aanzien van de gebruikelijke zorg en mantelzorg, zijn wij als MEE van mening dat er een goede afbakening ontbreekt van gebruikelijke zorg en mantelzorg in de Vvmo als in de Toelichting Vvmo.

Wij hechten er belang aan dat het juist in verband met de relatie met het recht op compensatie vanuit de WMO een goed onderscheid aan te brengen tussen de term gebruikelijke zorg en het begrip mantelzorg. Gebruikelijke zorg en mantelzorg zijn namelijk elkaar uitsluitende begrippen.

Gebruikelijke zorg is per definitie zorg waarbij geen recht op compensatie bestaat vanuit de WMO. Het is de normale, dagelijkse zorg die partners of ouders en inwonende kinderen geacht worden elkaar onderling te bieden omdat ze als leefeenheid een gezamenlijk huishouden voeren en op die grond een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het functioneren van dat huishouden. Gebruikelijke zorg is alleen aan de orde als er een leefeenheid is die een gezamenlijk huishouden voert. Uitwonende kinderen vallen hier dus buiten.

Bij mantelzorg gaat het om WMO-zorg waarbij de zorgvrager wel recht op compensatie heeft. Mantelzorg is zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, maar door personen uit diens directe omgeving waarbij de zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie (Zorg Nabij, VWS 2001). Bij mantelzorg wordt de normale (gebruikelijke) zorg in zwaarte, duur en/of intensiteit aanmerkelijk overschreden. Mantelzorg vindt plaats op basis van vrijwilligheid, dat wil zeggen dat de mantelzorger bereid en in staat gedacht mag worden deze zorg te leveren.

Wij als MEE adviseren dan ook om de afbakening tussen gebruikelijke zorg en mantelzorg duidelijk op te nemen de Vvmo.

Verder valt het ons als MEE op, dat er voor wat betreft de mantelzorg, er geen ruimte is om ten behoeve van mantelzorgers voorzieningen te treffen. In de Toelichting Vvmo wordt wel aangegeven, dat mantelzorgers in aanmerking kunnen komen in het kader van de zogenaamde "respijtzorg", maar hierbij gaat het er dan wel om dat er de noodzaak aanwezig is om de mantelzorgers te ontlasten.

Wij zijn dan ook van mening, dat er meer aandacht aan de mantelzorger besteed kan worden. Deze zou een meer prominente rol kunnen krijgen in de Vvmo als in de Toelichting Vvmo.

Omdat op dit moment niet duidelijk is, op welke wijze het College invulling gaat geven aan de uitvoeringsregels Gebruikelijke zorg, kunnen wij hieruit niets concluderen. Wel is het voor ons mogelijk om ten aanzien van deze uitvoeringsregels, bij het College het verzoek neer te leggen om hier een aantal onderwerpen in op te nemen. Wij denken dan aan een uitwerking van de wijze waarop de integrale beoordeling dient te worden uitgevoerd zoals:

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 8/28

De combinatie gebruikelijke zorg en mantelzorg, de omgeving als wegingsfactor waarbij rekening wordt gehouden met de fysieke en sociale omgeving, gezamenlijk huishouden, huisgenoot, één- en meer persoonshuishouden, culturele diversiteit, PGB, het betrekken van huisgenoten/mantelzorgers bij het indicatieonderzoek, gezondheidsproblemen of (dreigende) overbelasting, fysieke afwezigheid in verband met werk in het buitenland, korte levensverwachting, telefonisch indiceren, de huishoudelijke taken (uitstelbaar en niet uitstelbaar), het aanleren van huishoudelijke activiteiten, opvang en verzorging van kinderen bij uitval van één van de ouders, bijdrage van kinderen aan het huishouden, hoge leeftijd en trainbaarheid, de voorliggende voorzieningen et cetera.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 9/28

2.1.3 De sportvoorziening:

2.1.3.1 Andere activiteiten; recreatie en vrijetijdsbesteding:

Het College stelt voor om op het gebied van het verstrekken van een sportvoorziening, om naast het in aanmerking komen voor een sportrolstoel, tevens andere veel voorkomende sporten in aanmerking te laten komen voor een financiële tegemoetkoming ten behoeve van een sportvoorziening.

Ter onderbouwing van de wijziging in het verstrekkingenbeleid, verwijst het College naar een recente uitspraak van de Rechtbank Amsterdam (AWB 08/175 WMO). Hierin staat aangegeven, dat *"De WMO is gericht op maatschappelijke participatie van personen. De deelname aan sportieve activiteiten neemt in het maatschappelijke leven een belangrijke plaats in en moet naar het oordeel van de rechtbank worden gezien als een manier om het zelfstandig functioneren en de deelname aan het maatschappelijke verkeer van personen met beperkingen te bevorderen"*.

Het College geeft aan dat onderzoek heeft uitgewezen, dat mensen met een beperking een voorziening zouden willen krijgen om te kunnen fietsen en te kunnen skiën. Dit is dan ook de reden waarom het mogelijk wordt gemaakt om voor een bijzondere fiets, handbikes en zitski's in aanmerking te komen als deze voorzieningen noodzakelijk zijn voor de beoefening van sport. Hierbij geldt wel de voorwaarde dat er een lidmaatschap is voor een sportvoorziening.

Wij als MEE zijn van mening, dat met het uitbreiden van de te verstrekken voorzieningen om in aanmerking te komen voor een bijzondere fiets, handbike en zitski's een aanvang is gemaakt met het compenseren van mensen met een beperking ten behoeve van een sportvoorziening.

Hieruit volgt echter wel, dat het verstrekkingenbeleid in onze mening zich vooral richt op het verstrekken van voorzieningen voor mensen met een lichamelijke beperking. Wij als MEE vinden dat hier een kans voor het College aanwezig is, om ook voor mensen met een andere beperking, dan een lichamelijke beperking, voorzieningen te verstrekken.

Wij sluiten hierbij aan bij de uitspraak van de Rechtbank Amsterdam (AWB 08/175) WMO die het College gebruikt, ter onderbouwing van haar beleidsvoorstel.

In de desbetreffende uitspraak is er sprake van het verstrekken van een driewielers. Door de rechter wordt echter nog het een en ander opgemerkt over het compenseren van mensen met een beperking op het gebied van het meedoen aan activiteiten in het kader van recreatie of vrijetijdsbesteding, waaronder sport en fitnessprogramma's. Laatstgenoemde staat weergegeven in hoofdstuk negen van de door de Wereld Gezondheidsorganisatie in 2001, opgestelde International Classification of Functions, Disabilities and Impairments (verder: ICF-classificaties), wat de titel draagt *'maatschappelijk en sociaal leven'*.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 10/28

Volgens MEE wordt er door het College een koppeling gemaakt met de ICF. Dit blijkt uit Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen van de Vvmo onder artikel 1.1 Begripsbepalingen; dat *"in deze verordening en de daarop gebaseerde nadere regelgeving wordt verstaan onder: onder t. ICF"*.

De rechter verwijst in de uitspraak naar artikel 4 WMO. In dit artikel wordt door de wetgever aan het College de verplichting opgelegd om een resultaat te bereiken dat als compensatie mag gelden. MEE is van mening, dat uit dit artikel ook volgt, dat er op dit moment geen voorzieningen worden verstrekt, aan anderen dan aan mensen met een lichamelijke beperking. Het College voldoet hiermee niet aan artikel 4 WMO en laat hierin helaas ook geen 'Kanteling' van beleid zien.

In de uitspraak wordt verder nog verwezen naar de mondelinge behandeling van het wetsvoorstel door de Eerste Kamer op 27 juni 2006 (Handelingen 2005-2006, nr. 34, 30131, Eerste Kamer, pag. 1589-1615) waarin de staatssecretaris over de strekking van de compensatieplicht van artikel 4 van de WMO het een en ander opmerkt.

Voor het gemak wordt dit aangehaald:

"(...)Als je dit principe van anders werken toepast op de dingen die je nu al moet doen, zoals bij de uitvoering van de Wet voorzieningen gehandicapten, dan wordt er met dit artikel benadrukt dat het niet alleen gaat om het aanbieden van producten. Het gaat om maatwerk, de WVG-producten zijn "vertaald" in functies: je moet je in en om de woning kunnen bewegen en je hebt sociale contacten nodig. Daarvoor moet een maatwerkoplossing gevonden worden. Het gaat dus meer om het uitlichten van de bedoeling van de wet, maar dan specifiek gericht op een aantal prestatievelden. (...)".

Als MEE zijn wij van mening dat in dit geval er nog teveel vanuit de Wvg-gedachte voorzieningen worden verstrekt, dit omdat er maar een beperkt aantal producten wordt aangeboden. Het College zal bij het verstrekken van sportvoorzieningen, veel meer moeten richten op de prestatievelden van de WMO.

Verder wordt daarna in de uitspraak AWB 08/175 WMO opgemerkt dat *"(...) er in de WMO, noch in de totstandkominggeschiedenis daarvan, aanknopingspunten zijn te vinden voor het oordeel dat is beoogd sportvoorzieningen als geheel buiten het bereik van de WMO te laten vallen (...)". niet. Voor de hand liggende vormen waaraan gedacht kan worden, zijn (...), sportrolstoelen, (...)".*

MEE concludeert uit het bovenstaande dat het College vrij is om zelf beleid te ontwikkelen, maar dat er wel aanknopingspunten zijn om niet alleen voor de hand liggende voorzieningen te treffen zoals bijzondere fiets, handbikes en zitski's maar dat hier ook de mogelijkheid aanwezig is om andere voorzieningen te treffen. Hierbij valt dan te denken aan activiteiten in het kader van recreatie of vrijetijdsbesteding, waaronder sport en fitnessprogramma's.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 11/28

Uit de uitspraak van de Rechtbank blijkt voor MEE dat er een koppeling met de ICF wordt maakt. (...) *Het compensatiebeginsel is bij amendement in de WMO opgenomen in welk verband is opgemerkt dat de ICF-classificatie voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk een uniform begrippenkader biedt dat als grondslag kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen (TK 2005-2006, 30 131, nr. 65).*

Het meedoen aan activiteiten in het kader van recreatie of vrijetijdsbesteding, waaronder sport en fitnessprogramma's, is begrepen onder hoofdstuk 9 van de ICF-classificatie dat de titel draagt 'maatschappelijk, sociaal en burgerlijk leven'.

Allereerst merken wij als MEE op dat het college in de Vvmo verwijst naar de ICF, maar tot onze spijt geen gebruik maakt van het uniform begrippenkader om dit als grondslag te gebruiken bij het vaststellen van de behoefte aan voorzieningen in een individueel geval.

Ten tweede geven wij als MEE hierbij aan, dat er voor het College mogelijkheden aanwezig zijn om op grond van artikel 4 van de WMO er door het College voorzieningen getroffen kunnen worden die bijdragen aan het meedoen aan activiteiten in het kader van recreatie of vrijetijdsbesteding, waaronder sport en fitnessprogramma's. Hierbij kan het ICF begrippenkader gebruikt worden om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen.

Als MEE zijn wij van mening dat het huidige beleidsvoorstel met betrekking tot het verstrekken van sportvoorzieningen nog teveel vanuit de Wvg-gedachte is opgesteld. Volgens ons ligt er nog teveel de nadruk op het verstrekken van voorzieningen vanuit het aanbod van het College.

Wij willen het College erop wijzen dat op grond van artikel 4 van de WMO het College in een concreet geval een voorziening dient te treffen die zich kwalificeert als compensatie van beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Op de gemeenteraad en het College rust dan de plicht om een resultaat te bereiken dat als compensatie mag gelden.

MEE is van mening, dat dit onder omstandigheden ertoe kan leiden dat de algemene keuze van het College, zoals het aanbieden van bepaalde producten die bij de uitvoering van de artikelen 3, 4, 5 en 6 van de WMO zijn gemaakt, in het concrete, individuele geval niet kunnen worden toegepast wegens strijd met artikel 4 van de WMO te weten de compensatieplicht.

Ondanks de ingeslagen weg door het College en het uitbreiden van de diversiteit van voorzieningen, zijn wij als MEE van mening dat het College er niet in slaagt om maatwerk te leveren daar zij nog teveel uitgaat van de oude Wvg-gedachte. Tevens lijkt het erop dat anderen, dan mensen met een lichamelijke beperking, geen voorziening kunnen krijgen. De door hen ondervonden belemmeringen op het gebied van het meedoen aan activiteiten in het kader van recreatie of vrijetijdsbesteding worden niet opgeheven zodat beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie niet worden opgeheven.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 12/28

Als MEE adviseren wij aan het College om meer aansluiting te zoeken bij de in hoofdstuk negen van de door de Wereld Gezondheidsorganisatie in 2001, opgestelde ICF-classificaties, en de activiteiten in het kader van recreatie of vrijetijdsbesteding, waaronder sport en fitnessprogramma en deze op te nemen in de Vvmo 2010.

Wij zien het voor ons, dat het opnemen van een afzonderlijk artikel, zoals "*recreatie en vrijetijdsbesteding*", als een mogelijk goede aanvulling bij het verstrekken van een individuele voorziening.

2.1.3.2 Sportvoorzieningen passend bij de beperking van het individu:

In het voorstel tot wijziging van het beleid rondom de individuele sportvoorziening wordt er door het College aangegeven, dat onderzoek heeft uitgewezen, dat mensen met een beperking een voorziening zouden willen krijgen om te kunnen fietsen en te kunnen skiën.

Wij als MEE zijn tot onze spijt niet bekend met het door het College aangehaalde onderzoek. Wij willen hierbij dan ook graag van de mogelijkheid gebruik maken om kennis te nemen van dit onderzoek.

Zoals ook duidelijk wordt uit artikel 1.1 sub c "*Persoon met beperkingen*" is er een groot onderscheid tussen mensen die voor een individuele voorziening in aanmerking kunnen komen. Hierbij denken wij bijvoorbeeld aan mensen met een lichamelijke- en/of verstandelijke beperking, mensen met een visuele beperking of een auditieve beperking, met een chronische ziekte, et cetera. De gehele doelgroep wordt in één keer beschreven onder bovengenoemd artikel.

Het voorstel van het College op het gebied van het verstrekken van een sportvoorziening, voorziet hierin om naast het in aanmerking komen voor een sportrolstoel, tevens andere veel voorkomende sporten in aanmerking te laten komen voor een financiële tegemoetkoming ten behoeve van een sportvoorziening.

MEE is van mening, dat er grote verschillen zijn tussen de wensen en behoeften van personen met een beperking. Deze verschillen zijn zo groot, dat het noodzakelijk is hier aparte, specifieke aandacht aan te schenken. Helaas kunnen wij de conclusie van het College dat mensen met een beperking een voorziening zouden willen krijgen om te kunnen fietsen en te kunnen skiën niet onderschrijven, dit daar de behoefte veel groter is dan alleen maar het verstrekken van de voorzieningen die het College benoemd.

Deze conclusie trekken wij, omdat MEE wij in de praktijk ermee te maken hebben dat mensen ook andere voorzieningen zouden willen krijgen, dit ook op het gebied van recreatie en vrije tijd. Hierbij concluderen wij tevens, dat begeleiding bij het uitvoeren van de activiteiten op het gebied van sport, recreatie en vrijetijdsbesteding, een onderbelicht onderwerp is.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 13/28

Naast onze eigen praktijkervaring leiden wij onze bevindingen ook af aan het rapport "*(onbeperkt) sportief*", monitor sportdeelname van mensen met een handicap 2008. Onderzoekster Caroline van Lindert, senior onderzoeker en projectleider van het Mulier instituut geeft aan dat dergelijk onderzoek erg complex is, omdat het veel verschillende subdoelgroepen betreft.

Uit bovengenoemd onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat verstandelijk gehandicapte sporters juist sporten beoefenen zoals zwemmen, fitness, dansen, paardensport en gymnastiek. Verder blijkt dat sporters met een lichamelijke beperking zwemmen, fitness/aerobics, wandelsport, toerfietsen/wielrennen en hardlopen/joggen.

Bij sportdeelname van kinderen met een handicap blijkt dat er knelpunten en belemmeringen zijn doordat voorzieningen onvoldoende zijn afgestemd op de diverse groep van kinderen met een handicap. Dit geldt onder meer voor randvoorwaarden als vervoer en de begeleiding. Voor wat betreft de sportwens geldt dat zwemmen, voetballen en paardrijden de meest populaire sporten zijn.

Één van de conclusies uit het rapport is, dat de algemene tendens is, dat naarmate de handicap ernstiger is, de sportparticipatie afneemt.

Door de bevindingen van Caroline van Lindert met betrekking tot de complexiteit van een dergelijk onderzoek, begrijpen wij dat een allesomvattend onderzoek welke gericht is op de participatie van personen met een beperking op het gebied van sport en andere activiteiten zoals recreatie en vrijetijdsbesteding, teveel gevraagd is.

Wij als MEE willen het College daarom dan ook adviseren om aandacht te besteden aan het onderbelichte onderwerp van begeleiding van de persoon met beperkingen bij het deelnemen van activiteiten op het gebied van sport, recreatie en vrijetijdsbesteding. Daarbij vragen wij nadrukkelijk ook aandacht voor het opheffen van knelpunten en belemmeringen bij het verstrekken van voorzieningen voor kinderen. Hierbij denken wij bijvoorbeeld aan het vervoer van het kind naar de activiteit toe.

Tot slot willen wij als MEE het College erop attenderen, dat het idee ontstaat dat er op dit moment vooral voorzieningen worden verstrekt ten behoeve van mensen met een lichamelijke beperking. Het laat zich aanzien, dat het verstrekken van voorzieningen ten behoeve van anderen, dan mensen met een lichamelijke beperking, nog ontbreekt.

Als MEE, willen wij het College adviseren, om bij de beoordeling van de aanvraag voor een sportvoorziening en andere activiteiten zoals recreatie en vrijetijdsbesteding, de mogelijkheid open te laten om te onderzoeken welke voorziening afgestemd op de behoeften van het individu er verstrekt kan worden. Het verzoek is tevens om hierbij ook ruimte over te laten, om voorzieningen op het gebied van recreatie en vrijetijdsbesteding en de begeleiding hierbij te verstrekken. Dit conform de bepalingen van artikel 4 lid 2 WMO.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 14/28

3. Ten aanzien van de compensatieplicht specifiek ten behoeve van woningen:

3.1 Primaat van verhuizen:

Het College heeft ervoor gekozen om het bedrag welke gemoeid is met het primaat van verhuizen te wijzigen van € 5.000,- naar € 10.000.

Wij als MEE zijn van mening dat het aanpassen van de financiële grens past bij één van de visie elementen van het beleidsplan van de gemeente Haarlem 2008 – 2011 *“samen in de wijk”* te weten *“het zo lang mogelijk blijven wonen in de bestaande woning respectievelijk de woonomgeving”*. Hieruit blijkt voor ons dat er door het College aansluiting wordt gezocht bij eerder genoemd beleidsplan.

Het College stelt dat het nieuwe voorstel is ingegeven door de krapte op de Haarlemse woningmarkt. Een verhuizing naar een andere passende woning kan op dit moment niet altijd binnen een medische aanvaardbare termijn plaatsvinden.

Wij als MEE hebben de laatste jaren moeten constateren, dat er sprake was van kapitaalvernietiging van verstrekte voorzieningen op het gebied van wonen. Dit had ermee te maken, dat mensen zonder een medisch advies in het kader van Wet voorzieningen gehandicapten [verder: Wvg] als in het kader van de WMO, een al aangepaste woning konden betrekken, zonder dat zij gebruik zouden maken van deze voorziening. Dit had helaas tot gevolg dat al aanwezige voorzieningen in de woning er vervolgens weer uit werden gehaald.

Vanuit de Vvmo vloeit automatisch voort dat het College inzicht heeft in de huidige woningmarkt. MEE vraagt zich af, of dit op dit moment wel het geval is. Wij als MEE zijn van mening, dat het belangrijk is om een goed overzicht te hebben van de huidige woningmarkt en de in de afgelopen jaren verstrekte voorzieningen op het gebied van wonen. Dit komt ten goede van de wachtlijst voor mensen met een beperking, die op zijn zoek naar woonruimte die de beperkingen bij het voeren van een huishouden opheft.

Wij als MEE adviseren daarom aan het College, om meer zicht te krijgen op de woningen op de woningmarkt met het label WMO woning. Dit eventueel in samenwerking met de Woonservice Zuid-Kennemerland ook vanuit het oogpunt van het verstrekken van een urgentieverklaring omdat er ergonomische belemmeringen zijn ontstaan met betrekking tot de huidige woning.

3.2 Financiële tegemoetkoming in de verhuis- en herinrichtingskosten:

Er wordt door het College een koppeling gemaakt tussen het primaat van verhuizen en de financiële tegemoetkoming in de verhuis- en herinrichtingskosten.

Wij delen de mening van het College dat na afweging van alle factoren die van toepassing zijn op het primaat van verhuizen, dat er dan pas een financiële tegemoetkoming wordt verstrekt.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 15/28

Als MEE zijn wij echter van mening dat er uitzonderingssituaties zijn te bedenken. Hierbij denken wij dan bijvoorbeeld aan de situatie waarin personen voor het eerst zelfstandig gaan wonen of van een niet zelfstandige woning naar een zelfstandige woning verhuizen. In deze situatie is het volgens het College niet mogelijk de financiële tegemoetkoming in de verhuis- en herinrichtingskosten te koppelen gekoppeld worden aan het primaat van verhuizen.

In dit geval wijzen wij op de in artikel 4.4 Vvmo als onder artikel 4.4 Toelichting Vvmo. Hier wordt door het College aangegeven, *"dat personen, die voor het eerst zelfstandig gaan wonen of van een niet zelfstandige woning naar een zelfstandige woning verhuizen, niet in aanmerking komen voor een financiële tegemoetkoming in de verhuiskosten. Dit daar zij geacht worden daarvoor te reserveren. Deze verhuizing wordt als algemeen gebruikelijk aangemerkt"*.

In dit geval verwijst MEE naar een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep, te weten LJN: BH4347. In deze uitspraak wordt er verzocht om een uitspraak te doen met betrekking tot het al dan niet strijdig zijn van enig geschreven en ongeschreven rechtsregel ten aanzien van het beleid van de desbetreffende gemeente.

Het College dient op grond van artikel 4, lid 2 WMO bij de beoordeling van een aanvraag van een voorziening rekening te houden met de persoonskenmerken, behoeften en capaciteit van de aanvrager om uit het oogpunt van kosten zelf in maatregelen te voorzien. Om verbindend te zijn, dient artikel 4.4 lid 1 Vvmo dus voldoende ruimte te laten voor een op het individu toegespitste toets.

De vraag die wij als MEE hierbij stellen, is of dit in de Vvmo het geval is, nu hierin is opgenomen: *"(...) voor het eerst zelfstandig gaat wonen of verhuist van een niet-zelfstandige woning naar een zelfstandige woning"*. In onze optiek, blijkt hieruit dat er personen zijn die zonder een op het individu toegespitste toets, zondermeer niet meer in aanmerking komen voor deze voorziening. Dit terwijl er wel een integrale beoordeling behoort te worden uitgevoerd conform het bepaalde in artikel 4, lid 2 WMO.

Wij als MEE zijn van mening dat het College in dit artikel, onvoldoende ruimte overlaat voor een op het individu toegespitste toets waarbij rekening wordt gehouden met de persoonskenmerken, behoeften en capaciteit van de aanvrager en het oogpunt van kosten om zelf in maatregelen te voorzien.

Hieruit volgt dat de Toelichting Vvmo inhoudelijk ook geen ruimte biedt voor een op het individu toegespitste toets. Zowel de Vvmo als de Toelichting Vvmo verdraagt zich volgens ons dan ook niet met artikel 4, lid 2 WMO. Hierdoor wordt er in onze optiek door het College niet voldaan het compensatiebeginsel.

Aan het College wordt dan ook geadviseerd, om *"(...) voor het eerst zelfstandig gaat wonen of verhuist van een niet-zelfstandige woning naar een zelfstandige woning"*, niet meer op te nemen in de Vvmo.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 16/28

3.3 De voorspelbare verhuizing:

Het voorstel van het College om het begrip leeftijd uit het artikel te schrappen, vinden wij vanuit MEE een goede ontwikkeling. Zeker omdat het ouder worden of het bereiken van een specifieke levensfase geen rol meer speelt bij de afweging of een woonvoorziening wordt toegekend.

Wij delen de mening van het College dat leeftijd los moet worden gezien van de beperkingen die een persoon ondervindt. Ten aanzien van het schrappen van de leeftijd volgt wel, dat het College dit koppelt aan de beperkingen die ouderen ondervinden en niet aan de beperkingen die jongeren ondervinden.

Wij verwijzen daarom naar de kanttekeningen die wij hebben geschetst onder 3.2 met betrekking tot het opnemen van de bepaling "(...) *voor het eerst zelfstandig gaat wonen of verhuist van een niet-zelfstandige woning naar een zelfstandige woning*". Als MEE zijn wij van mening, dat het College dit namelijk wel koppelt aan een bepaalde levensfase.

In onze optiek, is er sprake van een zekere contradictie in de Vvmo, namelijk dat in het geval van de situatie dat een persoon voor het eerste zelfstandig gaat wonen, of verhuist van een niet-zelfstandige woning naar een zelfstandige woning er niet getoetst wordt aan artikel 4 lid 2 WMO te weten het compensatiebeginsel. Terwijl bij anderen, zoals ouderen, die toetsing wel plaatsvindt omdat er gekeken wordt naar de beperkingen die iemand ondervindt.

Als MEE adviseren wij dan ook aan het College om hier nader naar te kijken en dan vooral hoe dit zich tot elkaar verhoudt. Er is hier namelijk sprake van rechtsongelijkheid omdat er niet eenduidig beleid is wat betreft het verstekken van de voorziening en het koppelen van de levensfase hierbij. Daarnaast is hier van belang, dat hier het uitgangspunt artikel 4 lid 2 WMO behoort te zijn.

3.4 Primaat van de losse woonunit:

Het primaat van de losse woonunit, is in het voorstel van het College, een compleet nieuw artikel.

Het plaatsen van een losse woonunit biedt in onze mening in sommige gevallen een goedkopere oplossing voor iemands woonprobleem. Hierbij wordt dan vooral gedacht aan de snelheid waarmee dit kan worden geplaatst. Dit beleidsvoorstel komt overeen met de al bestaande uitvoeringspraktijk en is met het opnemen van dit artikel geëxpliciteerd.

Als MEE zijn wij echter wel van mening, dat er geen beleid is ontwikkeld ten aanzien van het verstrekken van een losse woonunit, ten behoeve van het bieden van mantelzorg. Hierbij valt dan vooral te denken aan het ontwikkelen van beleid rondom de zogenaamde kangoeroewoningen.

Op het gebied van mantelzorg worden geen voorzieningen verstrekt. Als MEE vinden wij dit een onderbelicht onderwerp in de Vvmo.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 17/28

Wij Als MEE adviseren daarom aan het College, om te onderzoeken in hoeverre er een bepaling opgenomen kan worden, om ten gunste van de mantelzorger in plaats van alleen ten gunste van de persoon met beperkingen, in het geval er mantelzorg geboden wordt, hier een passende voorziening voor te treffen.

Hierbij denken wij ook aan de mogelijkheid voor het College om in het kader van het vormen van mantelzorgbeleid de moeizame procedures aan te pakken. MEE denkt hierbij bijvoorbeeld aan een mogelijke oplossing door een koppeling te laten plaatsvinden tussen de Vvmo en het vergunningenbeleid van de Gemeente Haarlem, dan wel door hier in de uitvoeringsregels rekening mee te houden.

Wie aan- of bij wil bouwen op het eigen erf om zo de zorg voor ouders of familie dicht bij huis mogelijk te maken, loopt vaak vast in langzame en moeizame procedures. Wij zijn van mening dat hierdoor de mantelzorg onnodig zwaar wordt, wat niet zelden leidt tot opname van de zorgvrager in een instelling.

3.5 Woonwagens en woonschepen:

Het voorstel van het College voorziet erin om woonvoorzieningen voor woonwagens en woonschepen te regelen waar dit in de vorige verordening niet was geregeld.

Wij delen de mening van het College wanneer het gaat om het opstellen van criteria voor het verstrekken van woonvoorzieningen waarbij rekening wordt gehouden met de levensduur van een woonschip of woonwagen. Als MEE hechten wij er echter wel aan, dat het compenseren van de beperking belangrijker is dan de criteria.

3.6 Aanpassingen in gemeenschappelijke ruimten:

Er is een kanteling in beleid zichtbaar, nu het College de mogelijkheid heeft gecreëerd om burgers alsnog in aanmerking te laten komen voor voorzieningen in een gemeenschappelijke ruimte.

Wij als MEE concluderen dat het College hier een diepte investering doet voor de lange termijn in het geschikt maken van woningen voor mensen met een beperking. Dit zorgt er tevens voor dat het niet meer nodig is, dat individuele cliënten gezamenlijk een aanvraag moeten indienen voor het adequaat maken van de gemeenschappelijke ruimte.

Ten aanzien van de aanpassingen in gemeenschappelijke ruimten, wordt er door MEE geen advies gegeven, dit omdat er ruimte wordt gecreëerd om elektrische deuropeners, 2^e trapleuningen en hellingbanen worden verstrekt. Wij zijn van mening, dat het College hier voorzieningen treft die ervoor zorgen dat belemmeringen bij het verplaatsen in en om de woning worden opgeheven.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 18/28

4. Ten aanzien van de capaciteit van de aanvrager:

4.1 Verhogen van de kostprijs voor hulp bij het huishouden:

Het voorstel van het College voorziet erin om de kostprijs voor hulp bij het huishouden te verhogen van € 12,40 per uur naar € 20,35 per uur. Hiermee wordt aansluiting gezocht bij het minimumtarief categorie 1 zoals bepaald bij de aanbesteding 2009 voor hulp bij het huishouden. De extra opbrengst aan de hand van de ruimte die het CAK aangegeven heeft, wordt door het CAK geschat op € 164.000,-.

Het verhogen van de kostprijs, is van invloed op de hoogte van de eigen bijdrage die iemand moet betalen. Dit is geen geleidelijke aanpassing maar een verandering waarbij sprake is van een stijging van € 7,95. MEE is van mening dat het doorvoeren van een dergelijke verhoging, niet de voorkeur heeft. De voorkeur vanuit MEE gaat dan eerder uit naar bijvoorbeeld het hanteren van een zogenaamde overgangsregeling, waarbij in de loop van de periode deze verhoging doorgevoerd wordt.

Het berekenen van de eigen bijdrage WMO wordt door het CAK uitgevoerd. Deze houdt bij de berekening rekening met het aantal personen binnen het huishouden, de leeftijd, het verzamelinkomen en de gemeente waar iemand woont. Wat iemand uiteindelijk betaalt, is afhankelijk van de maximale periodebijdrage, het aantal uren hulp dat iemand ontvangt en het hulpmiddel of de voorziening die er wordt ontvangen.

Als MEE zijn wij van mening, dat bij de berekening van de eigen bijdrage, er geen rekening wordt gehouden met de persoonlijke situatie van de bijdrageplichtige. Hierbij denken wij dan bijvoorbeeld aan de minima in Haarlem, mensen met hoge bijzondere ziektekosten et cetera.

Het College biedt de mogelijkheid om bijzondere bijstand te verlenen voor de tegemoetkoming in de betaling van de eigen bijdrage. Het is voor ons als MEE op dit moment onvoldoende inzichtelijk, welke invloed het verhogen van de kostprijs heeft, op een eventuele toename van het aantal aanvragen voor bijzondere bijstand en wat de kosten hiervan zijn.

Wij adviseren het College daarom dan ook, om een doorberekening te maken naar het eventueel toenemen van het aantal aanvragen voor bijzondere bijstand en het financiële effect voor de Wet werk en Bijstand.

Ten aanzien van het innen van de eigen bijdrage huishoudelijke ondersteuning, en het opnemen van artikel 2.5 Vvmo, concluderen wij als MEE dat het voor ons niet inzichtelijk is op welke wijze er rekening wordt gehouden met het afstemmen van de eigen bijdrage op de persoonlijke situatie van de aanvrager.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 19/28

MEE verwijst in dit geval naar artikel 2.5 lid 2 Vvmo, waarin de mogelijkheid wordt geboden om van artikel 2.5 lid 1 Vvmo af te wijken, zoals nader is geregeld in het Besluit maatschappelijke ondersteuning. Wanneer er van afwijking sprake is, wordt nader geregeld in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem.

Doordat het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem er nog niet is, is het voor ons als MEE niet mogelijk om een integraal oordeel te geven over het voorstel eigen bijdrage huishoudelijke ondersteuning en hierin een advies uit te brengen.

Ten aanzien van het nog op te stellen Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem, hebben wij als MEE nog wel het volgende op te merken.

De mogelijkheid om regels te stellen, met betrekking tot het innen van de eigen bijdrage komt voort uit artikel 5 lid 1 WMO. Dit artikel geeft aan dat de gemeenteraad regels vaststelt over de door het College te verlenen individuele voorzieningen en de voorwaarden waaronder personen die aanspraak hebben.

In artikel 5 lid 2 WMO wordt er vervolgens aangegeven, dat de verordening, bedoelt in het eerste lid, ten minste de bepaling bevat: Sub b *"op welke wijze de verkrijging van individuele voorzieningen samenhangend afgestemd op de situatie van de aanvrager wordt bepaald"*.

In artikel 15 lid 1 WMO is apart aangegeven, dat als de gemeenteraad een eigen bijdrage wil invoeren, de gemeenteraad dit bij verordening regelt. Het tweede lid geeft hiervoor het kader.

Het Besluit maatschappelijke ondersteuning [verder: Bmo], te weten artikel 4 Bmo, geldig op 1 januari 2009, verwijst opnieuw uitdrukkelijk naar artikel 15 lid 1 WMO en stelt tevens maximumgrenzen aan de eigen bijdrage.

Het is algemeen bekend, dat de precieze reikwijdte van deze artikelen, en de (juridische) meningen hierover verdeeld zijn. Het is duidelijk dat de gemeenteraad bepaalt of er een eigen bijdrage stelsel komt, maar in hoeverre geldt dit ook voor de invulling ervan.

MEE adviseert daarom aan het College, gelet op artikel 5 WMO, om in de Vvmo dan wel in nader te bepalen uitvoeringsregels, om hierin op te nemen in welke gevallen wel of niet een eigen bijdrage kan worden geheven afgestemd op de situatie van de aanvrager.

4.2 Algemeen gebruikelijke voorzieningen:

Op grond van de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep [verder: CRvB] zijn er al verschillende voorzieningen die in de reguliere handel verkrijgbaar zijn als algemeen gebruikelijk aangemerkt. Dit betreft voorzieningen die niet speciaal bedoeld zijn voor mensen met een beperking en die niet duurder zijn dan vergelijkbare producten met hetzelfde doel.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 20/28

Het voorstel van het College is om alle cliënten met een (gezins)-inkomen boven 115% van het wettelijke minimum loon niet meer in aanmerking te laten komen voor deze voorzieningen. Deze voorzieningen zullen zij dus, indien noodzakelijk, zelf moeten bekostigen. Voor wat betreft de grens van 115% wordt aangesloten bij de criteria die gelden voor de "*Haarlem Pas*".

Het College geeft aan dat het instellen van de 115% norm, van invloed is op het aantal door de gemeente te bekostigen en door de buurtconciërge te plaatsen voorzieningen zal doen afnemen. Zij geeft tevens aan dat op dit moment nog moeilijk te kwantificeren is, wat de mate is waarin dit aan de orde zal zijn.

Wij als MEE concluderen dat het voorstel om de algemeen gebruikelijke voorzieningen niet meer te verstrekken, in de lijn is van de jurisprudentie van de CRvB. Wij zijn dan ook van mening dat het vanuit deze ontwikkeling, begrijpelijk is dat algemeen gebruikelijke voorzieningen voor eigen rekening komen.

Het College voorziet nog wel in de verstrekking van algemeen gebruikelijke voorzieningen zoals verlaagde of verhoogde toiletpotten, hoge stortbak met touwtjes, zitting toilet met of zonder deksel, extra trapleuningen, handgrepen, hendelmengkranen, thermostaatkranen en Tavarafietsen. Dit is echter wel gekoppeld aan het (gezins)-inkomen van 115%.

Dit voorstel is geënt op een onderzoek naar de inkomenspositie van ouderen en de verwachting is dat 35% van de aanvragers boven de inkomensgrens zit en niet meer voor deze voorzieningen in aanmerking komt. Het geraamde effect is € 35.000,-. Als MEE zijn wij echter wel van mening dat er in dit voorstel geen rekening gehouden met de inkomenspositie van de 'overige' doelgroep dan wel met de persoonlijke situatie van de aanvrager.

Allereerst wordt hierbij door MEE aangegeven, dat het (gezins)-inkomen volgens ons niets zegt over de situatie van de aanvrager. Wij zijn daarom dan ook van mening dat bij het koppelen van de te verstrekken algemeen gebruikelijke voorziening, er niet alleen gekeken moet worden naar het (gezins)-inkomen van 115%, maar hierin ook moet worden gekeken naar de situatie van de aanvrager. Vanuit onze optiek, dient niet het (gezins)-inkomen van 115% leidend te zijn bij het verstrekken van de voorziening maar de persoonlijke situatie van de cliënt.

De Vvmo als de Toelichting Vvmo vermeldt hier verder niets over. Wij adviseren daarom dan ook om dit op te nemen in de Vvmo of in de Toelichting Vvmo.

Verder wordt er door MEE geconcludeerd dat het voorstel is geënt op de inkomenspositie van ouderen. Er is geen rekening gehouden met de inkomenspositie anders dan die van ouderen. Wij stellen ons hierbij dan ook de vraag, in hoeverre dit voorstel dan goed gedragen kan worden, nu niet duidelijk is wat de inkomenspositie anders dan die van ouderen is.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 21/28

MEE denkt hierbij bijvoorbeeld aan mensen die een baan hebben waarbij sprake is van een aanvulling vanuit de Wajong of vanuit de Wet Arbeidsongeschikten, of met mensen die voor het eerst zelfstandig gaan wonen et cetera.

Als MEE zijn wij van mening dat het niet onbelangrijk is, inzicht te krijgen in de inkomenspositie anders dan die van ouderen zodat er een goede inschatting kan worden gemaakt van het geraamde effect. MEE adviseert daarom dan ook aan het College, om inzicht te krijgen in deze inkomensgegevens.

Tevens willen wij als MEE aandacht vragen voor voorzieningen die in het kader van Domotica te verkrijgen zijn. De integratie van technologie en diensten, ten behoeve van een betere kwaliteit van wonen en leven is in ontwikkeling. Bij domotica draait het niet alleen om integratie van techniek en bediening in de woning, maar ook om de dienstverlening van buitenaf naar de woning.

De voorzieningen die verkrijgbaar zijn in de reguliere handel, zijn voor veel mensen onbetaalbaar. Doordat ze in de reguliere handel verkrijgbaar zijn, houdt dit in dat het gezien kan worden als een algemeen gebruikelijke voorziening. Omdat de producten duur zijn, willen wij als MEE het college adviseren om het vestrekken van voorzieningen op het gebied van domotica mogelijk te maken. Dit ook omdat de Zorgverzekeringswet hierin niet voorziet.

4.3 Verantwoording persoonsgebonden budgetten:

Het voorstel van het College betreft het houden van 100% controle in het jaar 2010 over de verantwoording van het Persoonsgebonden Budget [verder: PGB].

Als MEE vinden wij het een goede ontwikkeling dat het College aansluit bij de aanbevelingen van de accountant bij de jaarrekening 2008.

Er wordt door het College aangegeven, dat er in de loop van 2010 een pilot gestart waarbij er de intentie is om alle cliënten een verantwoording te vragen en op de te ontvangen documenten een omvangrijke controle uit te voeren.

In Hoofdstuk vier "Financiële consequenties" wordt er door het College aangegeven, dat het financiële effect ten opzichte van het beschikbare budget € 0,- is. Wij als MEE concluderen hieruit dat er geen kosten worden gemaakt vanuit het beschikbare WMO budget om dit, naar schatting, omvangrijke pilot project te starten.

Wij vragen ons hierbij af, op welke wijze het College gaat voorzien in de bekostiging van deze pilot controle. Dit ook vanuit het gegeven dat deze controle te maken heeft met het verstrekken van individuele voorzieningen en hieruit dan ook bekostigd zou moeten worden.

Vervolgens vragen wij ons af in hoeverre de mogelijkheid bestaat om aansluiting te zoeken bij al ingevoerde controle procedures van andere gemeenten.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 22/28

5. Beknorte weergave van conclusies en aanbevelingen naar aanleiding van de overwegingen:

5.2 Voorstellen ten aanzien van de compensatieplicht

Onderwerp	Conclusie MEE	Aanbeveling
2.1.1 Maatwerk en integrale beoordeling	a. Het College zoekt aansluiting bij de ingezette koers te weten het project 'De kanteling' van de VNG, namelijk het procesmatig invoeren van het verschuiven van claimgericht aanvragen en beoordelen naar het vraaggericht compenseren van beperkingen. Er wordt betekenis gegeven aan de compensatieplicht. MEE vindt dit een positieve ontwikkeling; b. In artikel 1.2 sub 3 Vvmo staat (...)buiten de werkingssfeer van deze verordening valt, informeert het college (...). Dit is onvoldoende expliciet, en is uiteindelijk geen maatwerk. De Toelichting Vvmo, laat dit wel naar voren komen in tegenstelling tot de Vvmo.	a. geen aanbeveling b. In de verordening in artikel 1.2 sub 3 Vvmo het woord "informeert" wijzigen in bijvoorbeeld 'begeleid naar in de gemeente aanwezige voorzieningen". Met deze wijziging komt het bieden van maatwerk meer expliciet naar voren.
2.1.2 Gebruikelijke zorg hulp bij het huishouden	a. De verschuiving van een onbegrensd beroep op de gebruikelijke zorg naar een beperking op de gebruikelijke zorg, is een positieve ontwikkeling. Er wordt meer rekening gehouden met de andere leden van het gezin. b. De verschuiving is niet zichtbaar in de Vvmo. Er worden nog uitvoeringsregels opgesteld. In artikel 3.3 worden uitsluitingen benoemd, waarin is opgenomen dat iemand niet in aanmerking komt voor hulp in het huishouden als tot de leefeenheid één of meer huisgenoten behoren (...).	b. De verschuiving in beleid, dient een meer prominente plek te krijgen in de WMO, in plaats van alleen uitsluitingen te benoemen.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 23/28

2.1.2 [vervolg] Gebruikelijke zorg hulp bij het huishouden	Dit is volgens MEE strijdig met het beleidsvoorstel van het College met betrekking tot de verschuiving die men beoogd. c. Een goede afbakening tussen gebruikelijke zorg en mantelzorg ontbreekt. d. Voorzieningen voor mantelzorgers ontbreken in de Vvmo. e. Het is voor MEE niet inzichtelijk, op welke wijze de uitvoeringsregels Gebruikelijke zorg eruit zien.	c. In de WMO de begrippen mantelzorg en gebruikelijke zorg opnemen en een onderscheid aanbrengen in deze begrippen, dit in verband met elkaar uitsluitende begrippen en het recht op compensatie vanuit de WMO. d. Naast de mogelijkheid dat mantelzorgers in aanmerking kunnen komen voor zogenaamde "respijtzorg", voorzieningen treffen voor de mantelzorger. De mantelzorger dient een meer prominente rol te krijgen. e. Er wordt in punt 2.1.2 een aantal punten gegeven die opgenomen kunnen worden in de uitvoeringsregels Gebruikelijke zorg.
--	--	---

Onderwerp	Conclusie MEE	Aanbeveling
2.1.3 Sportvoorziening 2.1.3.1 "Andere activiteiten; recreatie en vrijetijdsbesteding"	a. Het uitbreiden van de voorzieningen op het gebied van sport, zoals bijzondere fiets, handbike en zitski's, is een positieve ontwikkeling met betrekking tot het compenseren van mensen beperking. De voorgestelde voorzieningen zijn vooral gericht op het opheffen van een beperking voor mensen met een lichamelijke beperking. Hierdoor wordt niet voldaan aan de compensatieplicht van de WMO.	a. Voorzieningen verstrekken voor anderen, dan mensen met een lichamelijke beperking, waardoor aansluiting wordt gezocht bij artikel 4 WMO.

2.1.3.1 [vervolg] "Andere activiteiten; recreatie en vrijetijdsbesteding"	b. Er worden voorzieningen verstrekt vanuit de Wvg-gedachte, namelijk door producten aan te bieden in plaats van uit te gaan van de participatievelden. Dit heeft tot gevolg dat hier geen maatwerk wordt geboden omdat niet wordt gekeken naar de maatwerkoplossing voor de persoon met beperkingen. c. Het college verwijst naar de ICF, maar maakt geen gebruik van het uniform begrippenkader om dit als grondslag te gebruiken bij het vaststellen van de behoefte aan voorzieningen in een individueel geval. d. Er worden geen voorzieningen verstrekt op het gebied van het meedoen aan activiteiten in het kader van recreatie of vrijetijdsbesteding, waaronder sport en fitnessprogramma's.	b. Bij het verstrekken van sportvoorzieningen, niet alleen de voor de hand liggende voorzieningen, zoals handbike, bijzondere fietsen, sportski's en sportrolstoelen verstrekken. Tref ook niet voor de hand liggende voorzieningen. c. Het ICF begrippenkader, gebruiken bij het vaststellen van de behoefte in een individueel geval. d. Zoek aansluiting bij het ICF begrippenkader, en maak het mogelijk om activiteiten in het kader van recreatie of vrijetijdsbesteding, waaronder sport, en fitnessprogramma's te verstrekken door dit op te nemen in de WMO onder de noemer "Recreatie en vrijetijdsbesteding".
2.1.3.2 "Sportvoorzieningen passend bij de beperking van een individu"	e. Onderzoek heeft uitgewezen dat mensen met een beperking een voorziening zouden willen krijgen om te kunnen fietsen en skiën. MEE is niet bekend met dit onderzoek. f. De conclusie van het College dat mensen met een beperking een voorziening zouden willen krijgen om te kunnen fietsen en skiën, wordt niet gedeeld door MEE, dit daar de behoefte naar ons idee veel groter is dan deze voorzieningen.	e. In het kader van kennisoverdracht, MEE kennis laten nemen van het onderzoek. f. Neem kennis van het rapport "(onbeperkt) sportief", monitor deelname van mensen met een handicap 2008 en inventariseer welke behoeften er zijn bij mensen met een beperking.

2.1.3.2 [vervolg] "Sportvoorzieningen passend bij de beperking van een individu"	g. Er worden geen voorzieningen verstrekt op het gebied van begeleiding bij sport, dan wel bij andere activiteiten, zoals recreatie en vrijetijdsbesteding.	g. Maak het mogelijk om in het kader van sport, dan wel bij andere activiteiten, zoals recreatie en vrijetijdsbesteding een voorziening te treffen welke gericht is op de begeleiding. Hef knelpunten en belemmeringen op die voor komen bij het verstrekken van voorzieningen voor kinderen, zoals het vervoer van het kind naar de activiteit toe.
---	---	---

5.3 Voorstellen ten aanzien van de compensatieplicht specifiek ten behoeve van woonvoorzieningen

Onderwerp	Conclusie MEE	Aanbeveling
3.1 Primaat van verhuizen	a. Het College zoekt aansluiting bij het beleidsplan 2008-2011 "samen in de wijk". b. Het voorstel is ingegeven door krapte op de woningmarkt. De afgelopen jaren is er sprake van kapitaalvernietiging geweest. Mensen zonder medisch advies, konden zonder WMO-label een aangepaste woning betrekken. Gevolg: voorzieningen werden verwijderd.	a. geen aanbeveling b. Breng de huidige woningmarkt in kaart samen met de Woonservice Zuid-Kennemerland, zodat er een overzicht wordt verkregen van de al aangepaste woningen. Dit komt ook ten goede van urgentieaanvragen in verband met ondervonden ergonomische belemmeringen aan de woning.
3.2 Financiële tegemoetkoming	c. Er wordt pas een financiële tegemoetkoming verstrekt, na afweging van alle factoren die van toepassing zijn op het primaat van verhuizen. d. Er zijn uitzonderingssituaties zoals personen die voor het eerst zelfstandig gaan wonen of verhuizen van een niet zelfstandige woning naar een zelfstandige woning. De nadruk ligt hier niet	c. geen aanbeveling. d. Verwijder de zinsnede "(...) voor het eerst zelfstandig gaat wonen of verhuist van een niet-zelfstandige woning naar een zelfstandige woning". Pas hier een op het individu toegespitste

	voldoende op het artikel 4, lid 2 WMO. Er dient bij de beoordeling rekening gehouden te worden de persoonlijke situatie van de aanvrager. Er wordt geen ruimte overgelaten voor de toepassing van artikel 4, lid 2 WMO.	toets toe. De integrale beoordeling hoort hierin leidend te zijn. Dit omdat een persoon met beperkingen, vanwege de hoge kosten veroorzaakt door de beperking, niet altijd in de gelegenheid is om voldoende te reserveren.
3.3 Voorspelbare verhuizing	e. Het begrip leeftijd uit het artikel schrappen is een goede ontwikkeling. Het bereiken van een bepaalde levensfase staat los van de beperkingen die iemand ondervindt. Het niet meer koppelen van de levensfase aan de beperkingen die iemand ondervindt, is ook van toepassing op "(...) voor het eerst zelfstandig gaat wonen of verhuist van een niet-zelfstandige woning naar een zelfstandige woning". Waarbij de verhuizing ook gekoppeld is aan de levensfase. Er is hier sprake van een zekere tegenstrijdigheid in de wijze beleid wordt gevoerd.	e. Nader onderzoeken hoe deze twee onderwerpen zich tot elkaar verhouden om de rechtsongelijkheid op te heffen. Behoudt hier artikel 4 lid 2 als uitgangspunt.
3.4 Primaat van losse woonunit	f. Er is geen beleid ontwikkeld voor het verstrekken van een losse woonunit, ten behoeve van mantelzorgers.	f. Neem in de Wmo beleid op met betrekking tot het verstrekken van een losse woonunit, ten behoeve van mantelzorgers en onderzoek de mogelijkheden tot het koppelen van de Vvmo aan het vergunningenbeleid in verband met opheffen van langzame en moeizame procedures.
3.5 Woonwagens en woonschepen	g. Geen conclusie	g. Uitgangspunt dient hier wel te zijn artikel 4 WMO.
3.6 Aanpassingen in gemeenschappelijke ruimtes	h. Er wordt hier een diepte investering gedaan voor de lange termijn. Dit is een positieve ontwikkeling.	h. geen aanbeveling

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 27/28

5.4 Voorstellen ten aanzien van de capaciteit van de aanvrager

Onderwerp	Conclusie MEE	Aanbeveling
4.1 Verhogen van de kostprijs voor hulp bij het huishouden	a. Het verhogen van de kostprijs, is van invloed op de hoogte van de eigen bijdrage die iemand moet betalen. Dit is geen geleidelijke aanpassing maar een verandering waarbij sprake is van een stijging van € 7,95 dit is niet wenselijk. b. Bij de berekening eigen bijdrage wordt er geen rekening gehouden met de persoonlijke situatie van de bijdrageplichtige. Hierbij denken wij dan bijvoorbeeld aan de minima in Haarlem, mensen met hoge bijzondere ziektekosten et cetera. c. De mogelijkheid bestaat dat er een toename komt van het aantal aanvragen voor bijzondere bijstand voor een tegemoetkoming in de betaling van de eigen bijdrage.	a. Voor deze wijziging geleidelijk door bijvoorbeeld door het hanteren van een overgangsregeling. b. Stel regels op, dit gelet op artikel 5 WMO, waarin staat dat het mogelijk is om in de Vvmo op te nemen in welke gevallen wel of niet een eigen bijdrage kan worden geheven afgestemd op de situatie van de aanvrager. c. Maak een doorberekening van zodat inzicht wordt verkregen in het toenemen van het aantal aanvragen voor bijzondere bijstand en het financiële effect voor de Wet werk en Bijstand.
4.2 Algemeen gebruikelijke voorzieningen	d. Het voorstel om de algemeen gebruikelijke voorzieningen niet meer te verstrekken, is in de lijn van de jurisprudentie van de CRvB. e. Het voorstel houdt geen rekening met de inkomenspositie van de 'overige' doelgroep dan wel met de persoonlijke situatie van de aanvrager. f. Het voorstel is geënt op de inkomenspositie van ouderen. De inkomenspositie anders dan ouderen is hier niet bij betrokken. ouderen. Het voorstel kan niet goed gedragen worden nu niet duidelijk is wat de inkomenspositie anders dan die van ouderen is.	d. geen aanbeveling. e. Bij het koppelen van de te verstrekken algemeen gebruikelijke voorziening, niet alleen kijken naar het (gezins)-inkomen van 115%, maar ook naar de situatie van de aanvrager. f. Betrek bij dit voorstel ook de inkomenspositie van anderen, dan die van ouderen alvorens dit beleidsvoorstel te implementeren.

Datum 1 oktober 2009
Referentie CZ
Pagina 28/28

[vervolg] 4.2 Algemeen gebruikelijke voorzieningen	g. Domotica voorzieningen zijn als algemeen gebruikelijke voorzieningen aan te merken. Dit wordt niet bekostigd vanuit de Zorgverzekeringswet.	g. Maak het mogelijk om voorzieningen te verstrekken op het gebied van Domotica.
4.3 Verantwoording persoonsgebonden budgetten.	a. Het is een goede ontwikkeling om voor 1 jaar een 100% controle te houden. Dit omdat dit aansluit bij de aanbevelingen van de accountant bij de jaarrekening 2008. b. Het financiële effect ten opzichte van het beschikbare budget is € 0,-. Er zijn geen kosten vanuit het beschikbare WMO budget. Het is niet duidelijk hoe dit wel bekostigd wordt.	a. Onderzoek de mogelijkheid om om aansluiting te zoeken bij al ingevoerde controle procedures van andere gemeenten b. Maak inzichtelijk wat deze omvangrijke controle kost, los van het WMO budget.